

Århus den 25. oktober 2007

P.2006.4, HG/bha

Vedr.: Analyse af regeringens forslag til kvalitetsreformen

Regeringen udgav august 2007 en publikation med et forslag til kvalitetsreformen – "Bedre velfærd og større arbejdsglæde – regeringens strategi for høj kvalitet i den offentlige service".

SOPHIA har nedsat en projektgruppe – 2006.4 Kvalitetsreform – der har til opgave at analysere denne publikation. Dette arbejde er netop påbegyndt, og det afsluttes december 2007 med et notat og en offentlig præsentation.

På baggrund af de igangværende forhandlinger om kvalitetsreformen samt det netop udskrevne folketingsvalg tillader vi os på dette tidlige tidspunkt i vort analysearbejde at fremsende indeværende kortfattede notat. Dette ud fra en intention om, at notatet – i kampens hede – vil skærpe politikernes blik for, hvad det kan betyde, at

- kvalitetsreformen er baseret på modsatrettede logikker; på paradokser, og
- at uddannelsessystemet *ikke* er et hovedområde i kvalitetsreformen.

På valgkampens første dag var velfærd et højt prioriteret politisk tema, hvilket gør betragtningerne i notatet relevante i valgkampen.

Modsatrettede logikker

I kvalitetsreformen, hvor hovedområderne er sundhed, dagtilbud til børn samt ældrepleje, vrirler det med modsatrettede logikker.

På den ene side fokuseres der på følgende:

- Borgerne skal være i centrum
- Attraktive arbejdspladser, hvor der tages hensyn til medarbejderne
- Kvaliteten skal komme nedefra, dvs. fra medarbejderne
- Stærkt lokalt selvstyre
- Lokal afbureaukratisering

På den anden side øges anvendelsen af mål og dokumentation i form af:

- Akkrediteringsordninger
- Kvalitetskontrakter med konkrete og kvantitative mål

Disse modsatrettede logikker aktualiserer eksempelvis spørgsmål om, hvordan kvaliteten kan komme nedefra, når der samtidig indføres kvalitetskontrakter med konkrete og kvantitative mål, og hvordan der kan ske en lokal afbureaukratisering, når anvendelsen af akkreditering øges. Kvalitet, som kommer nedefra, og afbureaukratisering er umiddelbart udtryk for, at regeringen udviser tillid til medarbejderne. Finten er blot, at denne tillid efterfølgende kontrolleres gennem blandt andet akkreditering og kvalitetskontrakter.

Tilliden omklamres således af kontrol og bliver til en kontrolleret tillid. Her falder kvalitetsreformens korthus sammen med et brag, for det er ikke muligt at operere med to så modsatret-

tede logikker på én gang, uden at den ene logik går tabt. Og her går det ud over tilliden til medarbejderne. Den drukner i kvalitetsreformens kontrolbølge. En tillid, som ellers kunne være et muligt middel til indfrielsen af regeringens mål om at øge kvaliteten i den offentlige sektor.

Uddannelsessystemet

At uddannelsessystemet ikke er et hovedområde i kvalitetsreformen, kan betragtes som et udtryk for, at regeringen er af den opfattelse, at der, med den aktuelle styring af uddannelsessystemet, er sket et kvalitetsløft.

Den aktuelle styring af uddannelsessektoren er en overstyring baseret på kontrol; en styring, hvor regeringen styrer uddannelsessystemet på områder, hvor uddannelsessystemet bør være selvstyrende, hvilket indskrænker medarbejdernes professionelle råderum. Kravet om selvstyring har sin begrundelse i, at det er medarbejderne i uddannelsessystemet, der er de professionelle, når det drejer sig om uddannelse. Eksempler på overstyringen gennem kontrol er indførelsen af nationale obligatoriske tests, kvalitetsrapporter og præstationsprofiler i folkeskolen samt det stigende fokus på nyttetænkning i universiteternes forskning. Dette via en profilering af den strategiske forskning frem for den frie forskning. Denne overstyring kan sidestilles med kontrollogikken i kvalitetsreformen.

Interessant nok kan der nu iagttages en række tiltag fra regeringen, som er baseret på tillid til medarbejderne i uddannelsessystemet. Eksempler derpå er, at Undervisningsministeren nu vil inddrage Skoleledernes Fællesrepræsentation omkring folkeskolernes planlægning, og at Ministeren vil forsøge at sikre god tid til implementering af fremtidige ændringer på folkeskoleområdet. Men samtidig udtaler undervisningsministeren eksempelvis, at de nationale obligatoriske test er kommet for at blive. Der er altså – som i forslaget til kvalitetsreformen – tale om en kontrolleret tillid.

Det er yderst kritisk, at regeringen går til forhandlinger om kvalitetsreformen med et forslag til en reform, som baserer sig på modsatrettede logikker, som netop forhindrer den intendede kvalitetsstigning, *og* at regeringen samtidig forsøger at give et indtryk af, at der, på sidelinjen, foregår en afbureaukratisering af et uddannelsessystem, som til ukendelighed er indsmurt i kontrol. Derfor anbefales det, at notatets betragtninger medtænkes i forhandlingen om kvalitetsreformen og i den igangværende valgkamp.

Venlig hilsen

Helle Gammelgaard, cand. pæd. soc.
Projektleder